

Sygn. akt : VU 1685/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 maja 2014 roku

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Regina Stępień

Protokolant: Ewelina Trzeciak

po rozpoznaniu w dniu 21 maja 2014 r. w Legnicy

sprawy z wniosku C. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział wL.

o emeryturę

na skutek odwołania C. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 6 grudnia 2013 roku

znak (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VU 1685/13

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z dnia 13 listopada 2013r. odmówił C. K. prawa do emerytury.

W uzasadnieniu organ rentowy podał, że zgodnie z treścią art.184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004r., nr 39, poz. 353 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 tej ustawy, jeżeli w dniu wejścia ustawy czyli w dniu 1 stycznia 1999r. osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych,
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27

Przy czym wskazał, iż art. 184 ust. 2 ww. ustawy emerytury stanowi, że emerytura taka przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego (lub złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu Państwa).

Wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki nabycia prawa do emerytury ustala się natomiast - na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 4 tego rozporządzenia –

pracownik (mężczyzna), który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, uzyskuje prawo do emerytury jeżeli ukończył 60 lat, ma 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Organ rentowy wskazał, że wnioskodawca udowodnił 10 lat, 9 miesięcy i 14 dni okresów pracy w warunkach szczególnych, gdyż nie uwzględniono mu do pracy w warunkach szczególnych zatrudnienia od 1 września 1971r. do 24 października 1972r., od 4 listopada 1974r. do 28 lutego 1977r. w (...) w Z.. Dodał, iż nie rozpatrywał okresu od 14 lipca 1992r. do 20 sierpnia 1992r. i od 6 lipca 1993r. do 3 listopada 1993r.

Zaś decyzją z 6 grudnia 2013r. uchylił z urzędu decyzję z 13 listopada 2013r. i zweryfikował swe stanowisko w ten sposób, iż uznał wnioskodawcy łącznie 11 lat, 7 miesięcy i 14 dni okresów pracy w szczególnych warunkach. Nadal nie uznawał okresów pracy w szczególnych warunkach od 1 września 1971r. do 24 października 1972r., od 4 listopada 1974r. do 28 lutego 1977r. w (...) w Z. - gdyż w świadectwach pracy w szczególnych warunkach podawano błędną kwalifikację charakteru pracy wnioskodawcy. Dodał, iż nie rozpatrywał okresu od 14 lipca 1992r. do 20 sierpnia 1992r. i od 6 lipca 1993r. do 3 listopada 1993r. - gdyż wnioskodawca nie przedstawił żadnych dokumentów potwierdzających wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył wnioskodawca C. K. wnosząc o jej zmianę przez przyznanie mu prawa do emerytury.

Na uzasadnienie swojego stanowiska podał, że spełnił warunek przepracowania 15 lat w warunkach szczególnych. Domagał się zaliczenie mu do okresów pracy szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w:

I. (...) Ośrodka (...) w Z.:

- od 1 września 1971r. do 24 października 1972r. na stanowisku monter mechaniki, wskazując, iż wykonywał pracę w hamowaniach przy próbach silników spalinowych – ujęta w wykazie B dziale XIII po poz. 13 pkt 3, stanowiącym załącznik do zarządzenia nr 85 MRLiGŻ z 24 czerwca 1982r.

- od 4 listopada 1974r. do 28 lutego 1977r. na stanowisku elektromontera akumulatorów i baterii, wskazując, iż wykonywał prace przy akumulatorniach przy opróżnianiu, oczyszczaniu i wymianie stężonego kwasu siarkowego i płyt ołowianych – ujęta w wykazie B dziale XIII, poz. 13 pkt 3 ww. zarządzenia

II. (...) Gospodarstwie (...) w Z. Zakład (...) w P.:

- od 14 lipca 1992r. do 20 sierpnia 1992r. i od 6 lipca 1993r. do 3 listopada 1993r. – na stanowisku kierowcy ciągnika. s
– ujęta Wykazie A, dziale VIII załącznika nr 1 do rozporządzenia RM z 7 lutego 1983r.

W odpowiedzi na odwołanie strona pozwana wniosła o jego oddalenie. W uzasadnieniu organ rentowy podtrzymał w całości argumenty przedstawione w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił:

C. K. urodził się (...).

Na dzień 1 stycznia 1999r. wykazał 28 lat, 7 miesięcy i 5 dni okresów składkowych i nieskładkowych oraz 11 lat, 7 miesięcy i 14 dni okresów pracy w szczególnych warunkach (wykaz A załącznika nr 1 do rozporządzenia RM z 7 lutego 1983r.).

W dniu 9 września 2013r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych wnioski o emeryturę. W dniu złożenia wniosku nie był członkiem OFE.

Skarżoną decyzją z dnia 13 listopada 2013r., która następnie została uchylona decyzją z 6 grudnia 2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił mu prawa do emerytury.

(bezsporne)

Wnioskodawca był zatrudniony w:

1. (...) Ośrodkiem (...) w Z. od 1 września 1968r. do 28 lutego 1977r. Przy czym w okresie od 25 października 1972r. do 14 października 1974r. odbywał zasadniczą służbę wojskową.

Zakład ten zajmował się remontami kapitalnymi ciągników, remontami silników, prowadził usługi gwarancyjne ciągników. Usługi te wykonywane były w warsztacie. Wyposażony on był w dwa kanały remontowe. W warsztacie pracowało 20 mechaników. Nie było szczególnego podziału prac między nimi. Wykonywali oni prace w takim samym zakresie. Były one zróżnicowane. Większość z nich odbywał się poza kanałem remontowym. Specjalną kategorią prac, były prace związane z obsługą gwarancyjną określonego sprzętu. Na ich wykonywanie potrzebne specjalne uprawnienia. Miało ich niewielu mechaników. Wnioskodawca takich uprawnień nie posiadał. Kierownik zakładu starał się tak przydzielać prace poszczególnym mechanikom, by móc wysłać w teren do wykonywania usług gwarancyjnych, osoby dysponujące uprawnieniami.

W 1973/1974r. zakład ten uruchomił nowy dział zajmujący się naprawą i regeneracją akumulatorów. Pracowało w nim 15 osób wykonujących podobne czynności w postaci wymiany ogniwołów w akumulatorach, jedna osoba zalewała zregenerowany akumulator smołą.

W okresie zatrudnienia w (...) w Z. pracował m. in.:

- od 1 września 1971r. do 24 października 1972r. (1 rok, 1 miesiąc i 24 dni) na stanowisku montera mechanika. Jego praca na tym stanowisku polegała na wykonywaniu przeglądów silników od ciągników, napraw silników, tylnych mostów, wymianie wałów, pomp paliwowych. Część tych prac wykonywał w kanałach remontowych a część poza kanałem.

- od 4 listopada 1974r. do 28 lutego 1977r. (2 lata, 3 miesiące i 25 dni) na stanowisku elektromontera akumulatorów i baterii. Jego praca polegała na myciu akumulatorów, opróżnianiu ich z elektrolitu (kwasu siarkowego), odlaniu smoły, wyjęciu płytek ołowianych, oczyszczeniu obudowy akumulatora, sprawdzeniu czy nie ma przecieków, włożeniu nowych płytek, i na koniec na zalaniu akumulatora smołą. Zdarzała się też, że musiał te zregenerowane akumulatory naładować. Prace te wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

2. (...) Gospodarstwie (...) w Z. Zakład (...) w P.:

- od 14 lipca 1992r. do 20 sierpnia 1992r. (1 miesiąc i 7 dni) i od 6 lipca 1993r. do 3 listopada 1993r. (3 miesiące i 29 dni) – na stanowisku kierowcy ciągnika w pełnym wymiarze czasu pracy. Pracował przy transporcie zbóż, wykonywał wszystkie prace polowe począwszy od orki, nawożenia, siewu po prace żniwne, prace związane z wykopkami oraz orkami zasiewami jesiennymi. Woził ciągnikiem zebrane plony, nawozy, materiały potrzebne do produkcji rolnej, pasze dla zwierząt. Sporadycznie kierowany był do prac w kuźni zakładowej do wyklepywania metalowych elementów.

dowody:

- akta osobowe z (...) w Z., z (...) w Z. (umowy o pracę, angaże, świadectwa pracy)

- zeznania świadków: protokół z 21.05.2014r.

S. W. - 00:15:36 - 00:33:43;

K. Ł. - 00:33:43-00:40:50

- częściowo wyjaśnienia wnioskodawcy: protokół z 21.05.2014r. - 00:44:43 - 01:03:03

- akta emerytalne t. I: kopia książeczki wojskowej k.7-9, zaświadczenia i świadectwa pracy k. 3,31,34, 35, 36, 37,

Sąd zważył:

Odwołanie jest nieuzasadnione.

Zgodnie z treścią art.184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004r., nr 39, poz. 353 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 tej ustawy, jeżeli w dniu wejścia ustawy czyli w dniu 1 stycznia 1999r. osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych,
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27

Przy czym art. 184 ust. 2 ww ustawy stanowi, że emerytura taka przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego (lub złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu Państwa).

Wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki nabycia prawa do emerytury ustala się natomiast - na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Zgodnie z § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn, 2) ma wymagany okres zatrudnienia 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W sprawie bezspornym był fakt, iż w dacie wydania decyzji przez ZUS wnioskodawca miał ukończone 60 lat i wymagany okres zatrudnienia 25 lat, nie był członkiem OFE.

Sporną kwestią wymagają ustalenia sądu było natomiast to, czy wnioskodawca posiada nadto 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zdaniem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczony nie spełnia tego warunku, ponieważ nie udokumentował 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy wskazał, że przedłożone przez wnioskodawcę zaświadczenia o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach pozwalają na uznanie łącznie 11 lat, 7 miesięcy i 14 dni okresów pracy w szczególnych warunkach. Nie uznawał okresów pracy w szczególnych warunkach od 1 września 1971r. do 24 października 1972r., od 4 listopada 1974r. do 28 lutego 1977r. w (...) w Z. - gdyż w świadectwach pracy w szczególnych warunkach podawano błędną kwalifikację charakteru pracy wnioskodawcy. Dodał, iż nie rozpatrywał okresu od 14 lipca 1992r. do 20 sierpnia 1992r. i od 6 lipca 1993r. do 3 listopada 1993r. - gdyż wnioskodawca nie przedstawił żadnych dokumentów potwierdzających wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Natomiast według wnioskodawcy te okresy zatrudnienia winny zostać uznane za okresy pracy w szczególnych warunkach.

Z treści § 21 ust. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń wynika, że jeżeli pracownik ubiega się o przyznanie emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, zaświadczenie zakładu pracy powinno stwierdzać charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest

uzależnione przyznanie takiej emerytury. W świetle natomiast § 2 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, okresy takiej pracy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

W świetle ugruntowanych już poglądów wyrażanych w orzecznictwie Sądu Najwyższego, powyższe ograniczenia dowodowe obowiązują jedynie w postępowaniu przed Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie okresów pracy w szczególnych warunkach także w oparciu o inne dowody” (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984r., III UZP 48/84). W orzeczeniu z dnia 27 maja 1985r. (III UZP 5/85) Sąd Najwyższy wyraźnie wskazał, że „w postępowaniu odwoławczym przed (...) okręgowymi sądami pracy i ubezpieczeń społecznych w sprawach o świadczenia emerytalno – rentowe dopuszczalne jest przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy z powodu likwidacji zakładu pracy lub zniszczenia dokumentów dotyczących takiego zatrudnienia. Z kolei w uchwale z dnia 10 marca 1984r. Sąd Najwyższy orzekł, że „okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (...) mogą być ustalone w postępowaniu odwoławczym także innymi środkami dowodowymi niż zaświadczenie zakładu pracy” (III UZP 6/84).

Przede wszystkim należy wskazać, iż aby uzyskać prawo do emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w szczególnych warunkach w oparciu o § ww. rozporządzenia RM z 7 lutego 1983r. konieczne jest posiadanie 15 lat pracy w szczególnych warunkach wskazanych w wykazie A. Przy czym niedopuszczalne jest łączenie okresów pracy z wykazu A i wykazu B. Możliwe jest jednak dokonanie oceny czy praca kwalifikowana jako praca wykonywana w szczególnych warunkach wg wykazu B może zostać oceniona jako praca w szczególnych warunkach ujęte w wykazie A.

W oparciu o dokumenty zawarte w aktach osobowych, zgodne zeznania świadka S. i wyjaśnienia wnioskodawcy nie budzi wątpliwości, iż wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace w szczególnych warunkach w okresie zatrudnienia w (...) w Z. od 4 listopada 1974r. do 28 lutego 1977r. (2 lata, 3 miesiące i 25 dni) na stanowisku elektromontera akumulatorów i baterii. Jego praca polegająca na myciu akumulatorów, opróżnianiu ich z elektrolitu (kwasu siarkowego), odlaniu smoły, wyjęciu płytek ołowianych, oczyszczeniu obudowy akumulatora, sprawdzeniu czy nie ma przecieków, włożeniu nowych płytek, i na koniec na zalaniu akumulatora smołą – jest praca o której mowa w wykazie A, dziale XIV, poz. 13 będącym załącznikiem do rozporządzenia RM z 7 lutego 1983r.).

Podobnie należy uznać, w oparciu o akta osobowe, zeznania świadków K. Ł., B. Ś. oraz wyjaśnienia wnioskodawcy, iż w okresie pracy w (...) Gospodarstwie (...) w Z. Zakład (...) w P. od 14 lipca 1992r. do 20 sierpnia 1992r. (1 miesiąc i 7 dni) i od 6 lipca 1993r. do 3 listopada 1993r. (3 miesiące i 29 dni) – na stanowisku kierowcy ciągnika w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace wskazane w wykazie A, dziale VIII, poz. 3 tj prace kierowcy ciągnika – polegające na transporcie zbóż, pracach polowych, żniwnych, wykopkach, orkach zasiewami jesiennymi.

Nie jest natomiast pracą w szczególnych warunkach praca wykonywana przez wnioskodawcę w (...) w Z. od 1 września 1971r. do 24 października 1972r. (1 rok, 1 miesiąc i 24 dni) na stanowisku montera mechanika. Jego praca na tym stanowisku polegająca na wykonywaniu przeglądów silników od ciągników, napraw silników, tylnych mostów, wymianie wałów, pomp paliwowych – nie jest pracą ujętą w wykazie A. Jak wynika z zeznań świadka S. W. i wyjaśnień wnioskodawcy – była to praca typowego mechanika pojazdów, zajmującego się standardowymi naprawami. Aby mogła ona zostać zakwalifikowana jako praca w warunkach szczególnych warunkach musiałaby to być ewentualnie prac wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w kanałach remontowych. Wprawdzie wnioskodawca twierdził, iż często był do takiej pracy kierowany ze względu na warunki fizyczne oraz fakt, iż tego rodzaju prace lubił – to należy mieć na uwadze, iż w warsztacie, w którym wnioskodawca pracował było jedynie 2 kanały remontowe, a zatrudnionych było 20 mechaników. Nie jest więc możliwe by jedynie wnioskodawca pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w kanałach remontowych. Część tych prac wykonywał w kanałach remontowych a część poza

kanalem. Szczególnie, iż jak zeznał kierownik tego warsztatu S. W., między mechanikami nie było szczególnego podziału obowiązków. Poza jedynie pracownikami wykonującymi obsługę i naprawy gwarancyjne.

Mając powyższe na uwadze, uwzględniając do okresów pracy w szczególnych warunkach okresy wyżej wskazane: zatrudnienia w (...) w Z. od 4 listopada 1974r. do 28 lutego 1977r. (2 lata, 3 miesiące i 25 dni), w (...) Gospodarstwie (...) w Z. Zakład (...) w P. od 14 lipca 1992r. do 20 sierpnia 1992r. (1 miesiąc i 7 dni) i od 6 lipca 1993r. do 3 listopada 1993r. (3 miesiące i 29 dni) oraz okres niesporny 11lat, 7 m-cy i 16 dni – wnioskodawca ma łącznie 14 lat, 4 miesiące i 17 dni okresów pracy w szczególnych warunkach – wobec wymaganych 15 lat. Nie spełnia więc wymaganych przesłanek do uzyskania prawa do emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w szczególnych warunkach .

W związku z powyższym sąd na podstawie art. 477¹⁴ §1 1 kpc oddalił odwołanie.